

1. místo – Václav Komůrka, žák ZŠ Vlachovice

Můj běžný den

Zdravím všechny ty, kteří dnes ráno vstali s pocitem, že dobydou svět a skončili u toho, že si nedokáží ani správně obout ponožky. Každý to známe. Večer si v záchvatu abnormální motivace nastavíte budík na 6:00. V hlavě máte vizi ranního běhu, ledové sprchy a nutričně vyvážené snídane, jejíž fotografie bude na Instagramu vypadat jako obrázek vytržený z profilu sportovního influencera. Avšak jaká je pak realita? Ta má obvykle podobu pěti odložených budíků a vystřelení z postele v 7:15 s pocitem, že vás právě přejel parní válec. Můj běžný den začíná fází, kterou bych pracovně pojmenoval jako ranní šílenství. Mezi hlavní znaky této fáze patří potácení po bytě s výrazem zombie a hledání druhé ponožky do páru. Ostatně i nalezení dalších kusů oblečení pro mě často bývá nadlidským úkolem. Myslím, že i sám Sherlock Holmes by se při takovém pátrání hodně orosil. Když už se konečně obléknu do multifunkčního trička, při zběžném pohledu do zrcadla častokrát zjišťuji, že je mé triko naopak. Rychle napravuji i toto pochybení a šinu si to do kuchyně. Původní myšlenka na chia semínka s acidofilním mlékem a knäckebröt namazaný odtučněným tvarohem se záhy rozplývá. Namísto toho si vařím černou kávu a ještě v polospánku sleduji bublající vodu ve varné konvici. Jako nutričně vyváženou stravu konzumuji suchý rohlík, který jsem koupil v rámci pondělního nákupu. Dnes je čtvrtek. Po snídani se konečně nějakým zázrakem dostávám do koupelny. Zde zjišťuji, že pasta na zuby došla a z tuby se mi podařilo vyždímat jen smutný bílý flíček, který sotva pokryl jednu desetinu štětinek mého kartáčku. Nemám ale čas se nad tím nějak zvlášť pozastavovat, protože je čas jít na autobus.

Popadám batoh a vyrážím na cestu. Autobus, který má podle jízdního řádu přijet až za tři minuty, mi samozřejmě zamával zadními světly přesně vteřinu předtím, než moje noha vstoupila na vyznačené území jménem zastávka. Nezbyvá mi tedy nic jiného, než se do školy dopravit po svých. Z původně zamýšlené osvěžující procházky se však stává olympijský sprint s batohem, který váží víc než já sám. Do školy zchváceně vcházím za doprovodu zvonění. Všichni mí spolužáci už sedí v lavicích, v rukou mají úhloměry a pravítka a tváří se, že matematika je jejich největším životním koníčkem. Já tam stojím s rozčuchanými vlasy a jednou tkaničkou rozvázanou, jako bych právě přežil výbuch bomby. I zbytek dne se nese v podobně chaotickém duchu. Jedna vyučovací hodina střídá druhou a můj rohlíkem opitý žaludek si žádá něco k snědku. Místo slibovaného řízku v jídelně na mě

však čeká tajemná hmota připomínající rozvařený tenisový míček. O jeho stravitelnosti nejsem dosud přesvědčen.

Když v podvečer doma konečně zasedám k úkolům s cílem stát se vzorným žákem, zjišťuji, že se náš pes, který obvykle jen líně leží, rozhodl otestovat odolnost mé učebnice dějepisu. Jan Hus by se divil, jakou moderní formu útočné taktiky si na něj můj jezevčík připravil. I přes všechny tyto trampoty se večer při pohledu do zrcadla usmívám. Snažím se totiž být sám k sobě shovívavý. Veškerá moje snaha o nastolení řádu zatím vždy končí naprostým fiaskem. Ale vlastně mi to nevadí. Kdyby všechno šlo podle plánu, neměl bych o čem psát fejetony. A teď mě omluvte, musím jít najít tu druhou ponožku.

2. místo Nataša Kawuloková, žákyně ZŠ Brumov-Bylnice

Jak jsem si vybrala budoucnost

Když se řekne vybrat si budoucnost, zní to strašně důležité. Skoro jako kdybych měla v ruce katalog a jen si tak listovala: „Hm, vezmu si tuhle kariéru, k tomu trochu peněz, špetku štěstí a prosím pěkně bez stresu.“ Realita je však spíš taková, že sedím nad přihláškou na střední školu a říkám si: „Co když si vyberu blbě?“ Pamatuji si, jak se mě poprvé někdo zeptal: „Čím bys chtěla být?“ Byla jsem malá, takže odpověď byla úplně jasná: „Princezna!“

Jenže postupem času se z princezny stalo něco rozumného a najednou už to s pohádkou příliš nesouviselo, šlo tu totiž o něco strašně důležitého, co mi ovlivní celý život. Začala jsem přemýšlet, co mě baví, co mi jde, čím se užívám a hlavně co o de mne ostatní očekávají. Kolem mě měl vlastně každý svůj názor, někdo říkal: „Vyber si srdcem!“ „Hlavně ať se uživíš,“ radili druzí. Já jsem mezi tím přepínala jak mezi televizními programy a nevěděla jsem, který je ten správný. Chvíli jsem byla rozhodnuta pro jednu cestu, pak jsem si přečetla něco na internetu a najednou jsem chtěla dělat něco úplně jiného. Jeden den mi připadalo, že mám ve všem jasno, druhý den jsem byla zase zpátky na začátku. Kdyby tak existovala aplikace na výběr budoucnosti, určitě bych si ji dávno aktualizovala aspoň desetkrát.

A potom mi došlo, že dělám chybu – беру všechno až moc vážně. Jako kdyby to bylo finální rozhodnutí bez možnosti opravy. Přitom vím, že sami dospělí často mění práci, směr i plány. Tak proč bych já měla mít ve všem jasno už teď? Tak jsem si řekla, že si nevybírám na celý život, volím přece jen další krok. Něco, co mi dává smysl teď. Něco, co mě aspoň trochu baví a kam mě to přirozeně táhne.

Protože budoucnost přece není jen jedna jediná pevná cesta. Je to daleko spíš taková klikatá stezka, kde sice občas zabloudíš, ale pořád jdeš dál. Ano, pořád si nejsem stoprocentně jistá. Ale už mě to neděsí jako dřív. Pochopila jsem, že nejde ani tak o to vybrat jednu a dokonale. Jde o to přestat se bát a „jen“ vybrat.

3. místo Alan Grýgera, student Střední školy knižní kultury Praha

Opium lidstva

Vycházet z myšlenky Karla Marxe v tak moderní době jakou je 21. století, může působit poněkud zvláště. Odložme však stranou otázku třídního boje, nechme alespoň na chvíli proletáře proletáři a dělníky dělníky a zamysleme se nad myšlenkou toho, co viděl Marx jako opium lidstva. Jaké důvody jej vedly k tomu, že tuto pomyslnou medaili pověsil na krk náboženství a církvi? Jedním z nich může být jím tak častokrát zmiňované odcizení. Člověka od práce, rodiny, zábavy a vlastně života samotného. Existuje ovšem v dnešním světě ekvivalent něčeho, co nás lidi odcizuje od reality, přítomnosti a prožívání onoho lidského života jako takového?

K této otázce mě poněkud bizarně přiměla jízda zaplněným pražským metrem. Jelikož byla všechna místa na sezení zaplněna, postavil jsem se při zdánlivě běžné cestě domů ve vagónu k zadním dveřím a se sluchátky v uších se relativně příjemně opřel. Tak, jako téměř každý večer. Po několika málo minutách jízdy však mou, již poměrně unavenou a téměř vyčerpanou pozornost upoutal pro městskou hromadnou dopravu zcela běžný jev. Ačkoli jsem zvyklý jej vídat denně, tentokrát bylo něco jinak. Nebo alespoň v mých myšlenkách.

Šest sedaček vyskládaných vedle sebe bylo zaplněno cestujícími lidmi, jejichž hlavy byly skloněny a pohledem směřovaly někam dolů. Pohledy, pozornost i mysl všech sedících byla ponořena do telefonů. Nic neobvyklého, říkal jsem si. Ovšem při zjištění, že do mobilu upřeně hledí také zbytek cestujících a že jsem asi jediný ze soupravy, jenž telefon ukrývá v kapse, jsem byl touto okolností donucen k zamyšlení.

Co když je právě tento geniální vynález opiem dnešní společnosti? Opiem, kterému jsem sám podlehl a které odcizuje lidi žijící v této době. Co když právě kvůli této krabičce s obrazovkou ztrácíme tolik koncentrace na naprosto běžné činnosti, nesoustředíme se na jevy dějící se kolem nás, a tak trochu ztrácíme i sami sebe. Proč při každém důležitém momentu je naší první myšlenkou rychle vytáhnout z kapsy mobil a odcizit se? V tomto případě již asi nelze hovořit o lidské autenticitě. Ta se postupe času vytrácí a zanedlouho dost možná ani nebude existovat.

Každý zdánlivě nedůležitý prostor v životě vyplňujeme časem stráveným u obrazovky. Právě tyto na oko bezvýznamné chvíle však utváří z velké části náš lidský život a my se od nich

odcizujeme. Nejsme. Neexistujeme. Bez povšimnutí jen mrháme časem a vlastně do určité míry i životem. Jak má pak člověk hledat smysl života, když jej sotva vnímá a prožívá?

Abych nekázal vodu a sám nepil víno, při následující cestě metrem za žádných okolností neodtrhnu zrak od obrazovky mého mobilu. Nechám se pouze unášet a ovládat novodobým opiem lidstva. Těžko říct, zdali by Marx s tímto upravením jeho myšlenky souhlasil, ve vagónu pražského metra by ale s největší pravděpodobností nechal telefon schovaný v kapse.

Filip Štajner, žák ZŠ Vlachovice

Zítřka to bude jiné... opravdu?!

Ráno je podle mého názoru jeden z nejméně povedených vynálezů lidstva. Kdyby záleželo na mně, klidně bych ho zrušil a den by začínal někdy kolem oběda. Jenže to bohužel nejde, a tak každý den začíná úplně stejně – zvoněním budíku. Ten zvuk je hrozný. Přijde mi, že budík zvoní schválně co nejhlasitěji, aby mě naštvál. V tu chvíli mám pocit, že jsem spal sotva pár minut. Přitom večer nemůžu usnout a koukám do mobilu nebo přemýšlím nad úplnými blbostmi. A pak se ráno divím, že se mi nechce vstávat.

Zajímavé je, že večer funguje lidský mozek úplně jinak. Tehdy jsem plný odhodlání a slibuji si, že půjdu spát dřív, nebudu koukat do mobilu a ráno vstanu hned na první zazvonění.

Jenže když ráno opravdu přijde, všechna předsevzetí zmizí. Budík zazvoní a moje ruka ho automaticky vypne nebo alespoň o pět minut odloží. Jenže z tohoto původního časového předpokladu se najednou stane minut deset, patnáct nebo dokonce dvacet! Nejhorším faktem je, že postel ráno představuje nejpohodlnější místo na světě. Je teplá, měkká a připadá mi, že mě nechce pustit. Doslova mám pocit, že mě drží. Večer se v ní člověk často nespokojeně převaluje a nemůže usnout, ale ráno by z ní vůbec nevylezl. Je to jeden z paradoxů lidského života.

Když se konečně přinutím vstát, začne chaos. Najednou zjistím, že nemám skoro žádný čas. Běhám po pokoji, hledám oblečení, které jsem si měl připravit už večer, ale samozřejmě jsem to neudělal. Něco na sebe rychle hodím, na nějaké dlouhé přemýšlení nad vzniklými módními kreacemi není vůbec prostor. Často pak i zjistím, že nestíhám snídani, takže ji buď vynechám, nebo si vezmu něco na cestu. Po těchto ranních přípravách je na čase doběhnout na autobus. Často se stává, že se přiřítím právě ve chvíli, kdy autobus odjíždí. To je úplně nejhorší pocit. Stojím tam zadýchaný, koukám na mizející vozidlo a říkám si, že kdybych vstal o dvě minuty dřív, všechno by bylo jinak. A když už se do školy přece jen dostanu, stejně to není žádná výhra. Sedím v lavici a snažím se soustředit, ale moje hlava ještě spí. Učitel něco vysvětluje, ale já mám pocit, že slyším jen polovinu. Občas se přistihnu, že vůbec nevím, o čem je řeč. A pak doufám, že mě nikdo nevyvolá. Nejvtipnější na celé mé ranní anabázi je, že se opakuje skoro každý den. A pokaždé si pak říkám, že zítřka to bude jiné. Že si nastavím budík na dřívější čas, půjdu brzy spát a všechno ráno zvládnou s klidnou

hlavou. Avšak zároveň někde uvnitř vím, že to je jen taková malá lež. Zítra ráno zazvoní budík znovu... a já už teď trochu tuším, jak to dopadne.

Tereзка Běhunčíková, řákyň ZŠ Brumov-Bylnice

Jak jsem si vybrala budoucnost

To, jaká by byla budoucnost, kdybych udělala tohle nebo tamto, by chtěl vědět asi každý. Jenže v životě máme jen jednu šanci vybrat si, jak to bude v budoucnu, a později ji už nezměníme. Jedním z takových rozhodnutí je i výběr povolání. Každý deváták si musí vybrat, co vlastně chce v budoucnu dělat.

Když jsem byla mladší, můj dědeček byl autobusák. Pokaždé, když jsem ho viděla řídit, jsem si představovala, jak na jeho místě sedím já. Chtěla jsem být tak moc jako on, že jsem s ním dokonce jezdila i na noční šichty ve tři ráno. Když jsem mému tatínkovi tuto informaci sdělila, se smíchem se otočil k mamince se slovy: „Panebože, snad jí to nevydrží dlouho.“

Po pár letech mě autobusy přešly a začala mě lákat veterina. Jakmile jsem viděla nějaké ztracené zvíře, hned jsem ho chtěla vzít domů a jít s ním k veterináři jen proto, že mě to tam doslova fascinovalo. Jenže po pár letech mě to znovu přešlo. Tentokrát to však od přechozí volby nemířilo o moc dál. Už pár let se mě drží myšlenka, že bych chtěla být zdravotní sestrou. Vždy jsem k tomu měla blízko, jen jsem si neuvědomila, že je to vážně to, co chci v budoucnu dělat. Už odmala mě baví pomáhat druhým a i když mám blbý den, stejně se pomáhat snažím pořád. Přijde mi to natolik zajímavé, že věřím, že mě to bude bavit vždy. I přes to všechno ale stále jednu věc nechápu. Proč si zrovna patnáctiletí školní veteráni mají vybírat, co by chtěli dělat jako dospělí. Ano, někoho myšlenka, čím chce být v budoucnosti, drží od dětství, a tak má jasno. Ale někdo, kdo právě tohle ještě neví, má v té chvíli všechno o dost těžší. A tak mě zcela mimoděk napadá otázka, zda třeba věčně improvizující účinkující v prostorách parlamentu v našich letech věděli, co chtějí v životě dělat.

Matouš Jiříček, žák ZŠ Brumov-Bylnice

Jak jsem si vybral budoucnost

Nemyslím si, že jsem v kapitole života, ve které bych byl schopen psát fejeton. Tak bych jen rád ztvárnil své myšlenky do tohoto textu. Poslední dobou mi přijde, že vše, o co se snažím, ztratí význam, jakmile toho dosáhnu. „Absolutně na ničem nezáleží,“ je věta, která mi teď zní v hlavě. Budoucnost se tvoří každou vteřinou naší bezvýznamné existence. Proč bezvýznamné? Nejspíše proto že jsme jako lidé dosáhli našeho hlavního historického cíle aneb být na vrcholu potravního řetězce. Tady náš úděl končí.

Občas si myslím, že kdybych nad věcmi tak moc nepřemýšlel, byl bych šťastnější. Tím samozřejmě míním věci abstraktní a ne dovednosti ve školních předmětech. To je také nejspíš ten důvod, proč si mí spolužáci myslí, že jsem „divný“. Stačí jim naučit se dané téma a tím jejich snaha končí. Já jim připadám zvláštní a mně je jich zase líto, jak primitivně přemýšlejí (samozřejmě ne všichni). Jediné, co potřebují, je rozptýlení jako např. náboženství, umění, sociální vazby... Závidím jim. Vypadají tak šťastně.

Jako umělec už pomalu ztrácím vášeň v tom, co dělám. A ať se pokusím o cokoliv, budu pomalu zapomenut stejně jako hromada dalších lidí. Budoucnost nejde naplánovat, nedá se upravit podle toho, jakou ji potřebujeme. Je to velký dominový efekt, který nás dříve nebo později zamáčkne, až spadne poslední dílek. Naše smrt. A ta ovlivní další lidi. Lidi, které jsme milovali, znali, nesnášeli. Nemyslím si, že po smrti něco je. Svět bude fungovat dál i bez nás. Je to těžké popsat, když nemáte přátele, kteří by tomu rozuměli, nedají mi radu, jen zvláštní otázku: „Proč jsme vůbec přátelé?“

Pravděpodobně mi chybí inspirace anebo jsem zapomněl, jak se od srdce smát? Těžko říct. Tímto textem se nesnažím říct, že jsem něco víc než ostatní. „Nikdo není dokonalý“ říká citát a dokonalost je jen konec snahy.

Karolína Rousová, studentka Německé školy v Praze

Nezapomeň si vzít pepřák!

Není nic lepšího než páteční večery s kamarádkami, sklenička vína a plynulá konverzace, ten řekl tohle a ta řekla tamto. Těsně předtím, než vyrazíme do města, si kontroluji kabelku. Klíče, peněženka, telefon. „Nezapomeň si vzít pepřák!“ povídá mi mamka. „Neboj, to je snad jasný.“ Ale nemělo by být.

Nemělo by být samozřejmé, že u sebe každý den nosím něco, čím se mohu bránit. Jedu metrem a svírám v kapse malý pepřový sprej, přijdu si jako policista, který pevně drží naleštěnou pistoli a čeká na signál k výstřelu. Jaký je můj signál? Je to ten okamžik, kdy se zanedbalý podivín s krizí středního věku pouze podívá mým směrem a sám pro sebe se usměje? Nebo je to ten okamžik, když po desáté večer v opuštěné ulici Prahy kroky za mnou začnou zrychlovat spolu s mými?

Signál nesignál, už jen třímání spreje v kapse mi dodává pocit bezpečí. Šmátrám po něm, hledám ho stále do kola v hlubokých kapsách, osahávám ho stejně, jak by chtěli *oni* osahávat nás. *Oni*, muži. To právě *oni* se smějí a ťukají si na čelo, co ty ženský blázněj, že maj takovej strach. No, já bych vás teda chtěla vidět, kluci, jak byste se tvářili, kdyby se za vaším tělem otáčely hlavy ohavných opilců, hladových psů, kteří na vás štěkají nejrůznější „lichotky“. Hlavy dravých stvůr, kvůli kterým se bojím vyjít z domu v krátké sukni. A zase, to *ony* se smějí a ťukají si na čelo, co ta holka blázní, že furt nosí ty velký kalhoty a vytaháný trika.

Neboj se, mami, pepřák nikdy nezapomenu, rozhodně ne v této společnosti. Možná jsem přeci jen příliš paranoidní, když si každého muže měřím pohledem, když se štítím konverzace s neznámými lidmi, když sahám do kapsy pro svou zbraň. Příliš paranoidní? Ne, pouze opatrná. Ale přesto se mi zdá poněkud smutné už jenom to, že si ten pepřák musím kupovat. Protože by neměla být samozřejmost, že se na ulicích bojím.

Anna Štívořová, studentka Gymnázia Šumperk

Maminčiny palačinky

Naše máti vždy vytáhne tu jednu pánvičku, kterou snad pamatují ještě naši prapředci.

Trochu oprýskaná, s teflonovou příchutí, avšak palačinky se na ni jako na jedinou vůbec nelepí. Máme sice plný šuplík nových pánví, žádná z nich ale neprošla palačinkovým testem tak dobře, aby mohla nahradit naši starou dobrou teflonku.

Vezme si máslo, v krajních případech olej, zapne plotnu a začne smažit. Ladně rozlévá těsto k okrajům, všechny pohyby jsou tak bezstarostné a jednoduché. Mámy se za život nadělají tolika palačinek, že by nakrmily celé město.

První palačinka je vždy trochu jiná - pomačkaná, možná i trochu deformovaná nebo dokonce připálená. Obrátí ji z pánvičky na talíř a už rozlévá další naběračku těsta. Většina maminek ji rychle, ještě horkou, ve stoje sní, aby ji nikdo neviděl, pro mě je ale tahle první právě ta nejoblíbenější. Možná je to tím, že už v tuhle chvíli mívám hrozivý hlad a celá kuchyň přece tak krásně voní. „Jen si dej, ale nespál se,” řekne mi máma, když vidí, jak zasněně na palačinku hledím. Rychle ji ukradnu z talíře a úplně nasucho ji na tři sousta sním. Chutná jako nebe. Vážně.

Několikrát jsem se snažila dělat palačinky já sama. To bylo vždycky jen: „Palačinky nejsou žádná věda, prostě dáš do mísy trochu mouky, trochu cukru, trochu mléka...” Ale už se nikde nepíše, kolik je to „trochu” vlastně gramů. A co vám budu povídat - „trochu” není vůbec spolehlivá jednotka. Pokaždé je to docela jiné množství. A proto také moje palačinky pokaždé dopadly...jinak špatně. Posledně - vzhledem i chutí - lehce připomínaly gumu a předposledně zase zázračně z naší nepřilnavé pánve udělaly přilnavou. Lepily se tak moc, že jsem z plotny nakonec sundávala místo placek jen velké hrudky, které neměly ani žádnou chuť.